

VÅR NYE LEDER ROY PEDERSEN VIL HA FLERE MED PÅ LAGET:

– Verv en venn! Jo flere vi er, desto større gjennomslagskraft har vi

■ Vårens vervekampanje er i gang! Verv nye medlemmer og få fine premier. Se side 4–5.

ROY PEDERSEN VISER BLI MEDLEM-SIDEN PÅ NEITILEU.NO. FOTO: EIVIND FORMOE

**Bli
medlem
i Nei til EU!**

Send følgende SMS-melding
NEITILEU <DITT NAVN OG
EPOSTADRESSE> til
2090 (200,-)

Brexit viser at en frihandelsavtale er mulig

Avære nyvalgt leder i Nei til EU innebærer både læring og forpliktelser. Sånn skal det være. Jeg hadde knapt rukket å lære meg organisasjonen, bli kjent med de ansatte og få økt innsikt i de mange viktige sakene, før brexitavtalen var et faktum.

Første juledag var det bare å sette seg ned for å kommentere en avtale som ja-sida på forhånd hadde erklært uinteressant for EU og nærmest umulig å få til for en britisk statsminister med bustete hår og en litt rufsete politisk praksis. Men det gikk. Brexit er et faktum og viser at det finnes andre avtalemuligheter med EU enn medlemskap og EØS.

Storbritannia har etter 50 år i EU tatt tilbake suvereniteten. EU-domstolen avgjør ikke lenger. Til forskjell fra EØS-avtalen er det ingen fortløpende innføring av nye EU-direktiv. Storbritannia er utmeldt av ACER og innfører ikke EUs fjerde jernbanepakke. Wizz Air flyr ikke på britiske innenlandsruter.

Britene er ikke en del av det indre marked. Begge parter er likevel enige om at varehandel mellom EU og Storbritannia skal fortsette uten toll eller kvoter.

Den britiske regjeringen har vedtatt høyere mål for kutt i klimautslipp enn EU. Mål er bra, men kutt er bedre. Uansett kan det komme godt med i klimakrisa og kjempejobben for det grønne skiftet, at Storbritannias statsstøttregler ikke må godkjennes i Brussel, selv om britene ikke står helt fritt.

Med brexit får britene igjen kontroll over egne fiskeressurser og vil være part i årlige forhandlinger om størrelsen på og fordelingen av fiskekvoter. Britene har tollfri adgang for fisk, som er bedre enn vår ordning innen EØS, men helt knirkefritt går dette foreløpig ikke.

Innen britisk fagbevegelse er det delte meninger om EU. Antall fagorganiserte er halvert, og mange mener det er bedre å være *in* enn *out*. Nedturen startet da den konservative statsminister Margaret Thatcher spesielt angrep streikeretten på 80-tallet. Forverringene har ingen senere statsminister rettet opp.

I brexitavtalen er det nedfelt at

verken faglige rettigheter eller krav til helse, miljø og sikkerhet kan være dårligere enn i dagens EU, og ILO-konvensjoner skal respekteres. Storbritannia har høynet den lovbestemte minstelønnen som nå ligger over den tyske, og er på nivå med den franske.

Men vår erfaring er tvert om: Markedsliberalismen i EU og de mange direktivene er ikke noe drahjelp for fagbevegelsen. Resultatet er sosial dumping og arbeidslivskriminalitet som bidrar til økte forskjeller og fattigdom i alle land. Nylig ga EU-kommisjonen Spania beskjed om at kutt i pensjoner er nødvendig for å få krisehjelp.

Med brexit er ikke Storbritannia lenger en del av et felles arbeidsmarked. For å få arbeidstillatelse må man normalt oppfylle krav til fagutdanning, språk og andre ferdigheter. Dette poengberegnes. Finner du en

AV ROY PEDERSEN

Leder i Nei til EU

roy.pedersen@neitileu.no

arbeidsgiver og har nok poeng, spiller det ingen rolle hvor man kommer fra. Men ordningen verner ikke mot sosial dumping.

Uansett er det styrkeforholdet i det britiske arbeidslivet og den politiske situasjonen som avgjør hvem avtalen blir bra for.

Alt i alt «et solidt fundament for det fremtidige forhold mellom EU og Storbritannia» som det oppsummeres i et offentlig dansk notat.

Brexit aktualiserer kravet om en offentlig utredning av en frihandelsavtale mellom Norge og EU. For å få dette til og samtidig stå imot NHO og partier som ikke vil, er det avgjørende å bygge et sterkere Nei til EU. Vi må bli flere, jo før, jo heller. Og helt til slutt. I disse koronatider må vi passe på å holde avstand uten å miste kontakten!

Bedre enn EØS. Britene får kontroll over fiskeressursene og tollfri adgang.

FOTO: TREVOR LITTLEWOOD/CC-LISENS

Vandringen fra øst

Fram til 1989 vokste folketallet i Frankrike og Ukraina ganske likt. Men etter murens fall har folketallet i Frankrike økt med ni millioner, mens folketallet i Ukraina har sunket like mye.

En oversikt fra FN kan sammenfattes slik: Folketallet har sunket med en fjerdedel i Latvia, Litauen og Bulgaria. Det har sunket med 18–20 prosent i Ukraina, Armenia, Estland, og Kroatia – og med 14–17 prosent i Romania og Bosnia-Herzegovina. Folketallet har sunket minst i Serbia (5 prosent), Ungarn (7 prosent) og Hviterussland (7 prosent).

Slike tall kan være både usikre og misvisende. De fleste arbeidsinnvandrere tar sikte på å jobbe noen måneder, mens andre håper å kunne slå seg ned for godt lengre vest i Europa. Noen har familie boende i hjemlandet, andre tar med seg kone og barn. Koronaen har kasta om på om hvilken framtid det er mulig å velge.

En FN-prognose regner med at folketallet i Bulgaria vil synke fra 7,2 millioner i 2020 til 5 millioner i 2050. Det ville i så fall bety at Bulgaria blir det landet der folketallet faller raskest i hele verden. De neste ni på denne lista fra FN er også øst-europeiske.

Et glimt fra 1997: Storkonsern som Daimler-Benz, Sony og ABB bygger en ny bydel til 30 milliarder kroner rundt Potsdamer Platz i Berlin. Fire tusen bygningsarbeidere trengtes til jobben. De færreste av dem var tyske, ifølge en stort oppslått reportasje i Dagens Næringsliv.

Tyske bygningsarbeidere var utkonkurrert fra mange hold, av briter, portugisere, polakker, rumenere, russere og ukrainere. Polakker som kunne tysk, kunne få ei timelønn på 15 D-mark. Portugiserne fikk fra 8 til 15 D-mark avhengig av kvalifikasjoner. Rumenerne kunne ikke regne med mer enn 7–8 D-mark. Mens russere og ukrainere måtte nøye seg med to D-mark. Jobba du svart som ulovlig innvandrer, var det ingen nedre grense.

Briter og irlendere var i ei klasse for seg sjøl. De hadde med seg EU-skjema E-101 og definerte seg som sjølstendig næringsdrivende. Dermed skulle de ikke trygdes og kunne jobbe så lange dager som de ville til halvparten av tysk tariff. Det var langt mer enn ved å gå arbeidsløs i hjemlandet.

Bygningsarbeiderforbundet IG Bau hadde ført en årelang kamp for å sikre

Potsdamer Platz i Berlin. Fire tusen hovedsaklig utenlandske bygningsarbeidere bygde denne nye bydelen i lønninger langt under det tyske bygningsarbeidere ville fått. FOTO: ZIKO/WIKIMEDIA

Folketallet har sunket med en fjerdedel i Latvia, Litauen og Bulgaria.

DAG SEIERSTAD

Standpunkt 1-2021

anstendige arbeidsforhold på de store byggeprosjektene. Forbundet hadde fått gjennom en lov som skulle garantere samme lønn for alle som jobba på samme prosjekt.

Loven viste seg helt ubrukkelig i praksis. Noe av det første som skjedde, var at hovedentreprenørene sørga for at de knapt hadde ansatte – mens kjedene av underentreprenører ble lengre og lengre, fristene knappere – og de enkelte jobbene avslutta lenge før noen med tilstrekkelig myndighet rakk å finne ut hvilke lønninger som var betalt.

Dermed gikk det som det måtte gå: Jo mer det ble bygd rundt Potsdamer Platz, jo større ble arbeidsløsheten blant tyske bygningsarbeidere. Den økte med 100 000 da byggevirksomheten var på det høyeste ved Potsdamer Platz.

Et glimt fra juni 2020: 1413 av de 6000 ansatte ved et slakteri i byen Rhe-

AV DAG SEIERSTAD

Medlem av rådet i Nei til EU

standpunkt@neitileu.no

da-Wiedenbrück lengst vest i den tyske delstaten Nordrhein-Westfalen var smitta av korona-viruset. Tallet økte etter hvert til 2177. Slakteriet er del av Tönnies-konsernet, Tysklands største kjøttkonsern.

I flere tiår har det vært mest oppmerksomhet og bekymring omkring den enorme fraktingen av dyr og kjøttvarer på tvers av alle grenser i Europa. Det har for Danmarks del ført til at mer enn hver tredje grisunge blir sendt ut av Danmark for at de skal vokse opp billigst mulig, oftest i Polen og Tyskland. Mye av slaktingen foregår også i andre land. Den danske slakterikjeden Danish Crown har to tredeler av sine 25 000 ansatte på slakterier utafor Danmark. De er ikke danske.

I kjøttindustrien i EU er det 128 000 arbeidsplasser. Mer enn 100 000 av dem er arbeidsinnvandrere fra Øst- og Sør-Europa, de fleste fra Romania og Bulgaria der lønnsnivået er aller lavest.

Den enkleste varianten er at de ansatte lønnes under den tyske minstelønna, men får en lønsslipp som sier at lønna er som den skal være, 9,35 euro. Hvis de klager eller forteller at de ikke har fått det de skal ha, mister de jobben ved første anledning. Det gjør de også hvis de blir medlemmer av ei fagforening.

Det er også eksempler på at de får den lønna de skal ha i Tyskland, men at de eller familien må betale deler av lønna tilbake i hjemlandet. Det er det heller ikke så lurt å fortelle om.

Bli med i vervekonkurransen!

- Nei til EU skal gjennomføre en vervekonkurranse i perioden 1. mars til 30. juni.
- Når det meldes inn nytt medlem, er det viktig å få med navnet på deg som verver.
- Du kan velge å ta ut vervepremie etter 1 eller 2 vervede medlemmer, eller du kan fortsette å verve og «spare» til en større vervepremie.
- **NB!** Det vervede medlemmet må ha betalt sin kontingent innen 30. juni for å danne grunnlag for vervepremie.

Verv fire nye medlemmer

- Sitteunderlag fra Røros Tweed, verdi 299 kroner.

Verv ett medlem

- Velg mellom
- Handlenett med Nei til EU-logo
- Krus med Nei til EU-logo

Verv to medlemmer

- Velg mellom
- T-skjorte med Nei til EU-logo/motiv
- Ryggsekk med Nei til EU-logo
- Krus og handlenett med Nei til EU-logo

Verv seks nye medlemmer

- Devoild Svalbard Mitten. Norske tradisjonsvotter i 100 % merinoull. Verdi 495 kroner.

VERVEKONKURRANSE 1. MARS TIL 30. JUNI:

Verv og vinn mange flotte vervepremier!

Nå utfordrer vi akkurat deg til å bli med å verve nye medlemmer til Nei til EU.

Medlemmene er organisasjonens styrke, og jo flere vi er, jo større gjennomslagskraft vil vi ha for våre mål. Verv, og velg mellom mange flotte vervepremier.

På neitileu.no finner du gode argumenter og utdypende artikler for hvorfor du bør bli medlem i Nei til EU. Her er noen flere argumenter for å bli medlem i Nei til EU:

- Jo flere vi er sammen i kampen, jo sterkere blir vi i kampen for å holde Norge utenfor EU
- Nei til EU jobber for at Norge skal gå

ut av EØS-avtalen og erstatte den med en handelsavtale med EU.

- Nei til EU jobber aktivt for å belyse EØS-avtalens inngripen i norsk arbeidsliv og som kan føre til sosial dumping.
- Et medlemskap i Nei til EU er den beste garantien for å fortsatt holde Norge utenfor EU. Nei til EU jobber hele tiden med viktige dagsaktuelle saker, som ACER, jernbanepakke IV, suverenitetsavstæelse, EØS og hvilken innvirkning de vil ha på det norske folkestyret.
- Som medlem får man ta del i organisasjonsdemokratiet i Nei til EU og bestemme veien videre for organisasjonen. Alle stemmer teller.
- Vi sender ut ukentlig nyhetsbrev med oppdatert informasjon.
- Som medlem vil man få tilsendt

AV KARL-SVERRE HOLDAL

Verveansvarlig i staben i Nei til EU

Standpunkt og vil få tilgang til andre publikasjoner. Med denne informasjonen har man muligheten til å holde seg oppdatert på viktige EU-spørsmål og vårt arbeid i organisasjonen.

- Ved å være medlem i Nei til EU er du med på å drive opplysningsarbeid i de viktige sakene Nei til EU jobber med, siden store deler av inntektene til Nei til EU kommer fra medlemskontingenten.

■ Nei til EU er en folkebevegelse, og oppdaterte medlemmer over hele landet er de beste opinionsdannerne på skoler, studiesteder, i arbeidslivet og over hagegjdene.

- Nei til EU jobber for å holde neialliansen samlet i arbeidet mot felles mål. Samtidig er det rom for ulike meninger og sterke diskusjoner, blant annet om EØS.

Se også
vervekampanjesiden
[neitileu.no/
kampanjer/verve-
kampanje](http://neitileu.no/kampanjer/vervekampanje)

Verv 10 nye medlemmer

■ Lue og votter. Devold Svalbard Beanie Offwhite/Anthracite i 100 prosent ull. Devold Svalbard Mitten – norske tradisjonsvotter i 100 prosent merinoull. Verdi 950 kroner.

Verv 15 nye medlemmer

■ Polar A370 aktivitetsarmbånd som løpende registrerer pulsen din. Verdi 1690 kroner.

Verv 25 nye medlemmer

■ Smartklokke. Apple Watch SE 40mm GPS (stellargrå alu/sort sportsreim). Verdi 3290 kroner.

Verv 20 nye medlemmer

Velg mellom

■ Nettbrett Samsung Galaxy Tab A7 nettbrett WiFi 32GB Mørk grå 10.4" (2000x1200), 3GB RAM + 32GB lagring, USB-C, 7040mAh. Verdi 2790 kroner.
 ■ Nettbrett Apple iPad 5. Gen Space Gray 32GB, 9,7" Retina, 8MP. Verdi 2495 kroner.
 ■ OBH Nordica Air Force 460 All-in-one støvsuger. Verdi 2789 kroner.

SLIK GJØR DU DET:

Hvordan melde inn nye medlemmer

Det er lett å melde inn nye medlemmer i Nei til EU. Her er en **oversikt over måtene** du kan registrere nye medlemmer.

NETTSKJEMA: Benytt skjemaet på nettsidene neitileu.no/bli-medlem som hovedmetode for innmelding, helst mens dere snakker med det nye medlemmet. Da får vedkommende velkomst-e-post med giro. Slik innmelding krever e-postadresse. På skjemaet må du også føre på hvem som har vervet det nye medlemmet. For å melde deg inn i Ungdom mot EU (under 26 år) gå til umeu.no/bli-medlem

SMS: En kan også melde inn medlemmer via SMS, da skjer betaling umiddelbart over mobilregningen. Det nye medlemmet sender meldingen <NEITILEU navn epostadresse postadresse> til 2090. Metoden krever epostadresse, og at mobilnummeret er registrert på medlemmet og ikke er sperret for betalingstjenester. Kontingenten for første året blir trukket over mobilregningen for hovedmedlemskap. Kvittering kommer umiddelbart. Får man en feilmelding, sjekk hva som mangler. Det er ikke trukket penger før du får kvittering. Alle nye medlemmer mottar en velkomstmelding ved innmelding. Hvis du har vervet et nytt medlem som betaler med sms, så sender du oss en e-post til medlem@neitileu.no med navnet på den du har vervet.

Hva koster det å bli medlem?

■ Hovedmedlemskap koster 200 kr første året, deretter 435 kroner per år.
 ■ Husstandsmedlemskap koster 150 kr første året, og deretter 260 kr per år. Husstandsmedlemskap er for medlem nummer to i husstanden, og det sendes ikke papirpost til husstandsmedlemmer.
 ■ Medlemskap i Ungdom mot EU koster 50 kr.

MANUELT: Har det nye medlemmet ikke epostadresse eller du kan ikke bruke nettskjema eller SMS på stand, ta imot navn, adresse, mobilnummer og fødselsdato, og send det til medlem@neitileu.no, så ordner sekretariatet innmeldingen og sender ut giro til nye medlemmer etter få dager. Ta ikke imot kontanter ved verving. Det skaper unødig arbeid for både ververen og sekretariatet. All innbetaling må skje med kid-nummer.

VERVEKUPONGER eller TELEFON:

Dersom du ikke har tilgang til PC eller ikke kan benytte overnevnte metoder, kan du ringe 20 17 90 20 eller bruke vervekuponger som du finner her i Standpunkt, og sende dem til Nei til EU, Schweigaards gate 34B, 0191 Oslo

ACER-SAKEN BEHANDLET I HØYESTERETT:

–ACER-saken er prinsipiell

Høyesteretts kjennelse er ventet 1. mars. – Saken er prinsipiell. Det alene er et argument for at søksmålet bør **fremmes for domstolene**, anførte Nei til EUs advokater.

Saken ble vurdert som så prinsipielt viktig at den ble behandlet av Høyesterett i plenum fra 13. til 18. januar. Da Standpunkt gikk i trykken 24. februar hadde ikke Høyesterett avlagt sin kjennelse. Staten la ned påstand om at saken avvises, det vil si at Nei til EUs anke forkastes, og det Høyesterett skal ta stilling til er

om søksmålet kan prøves for domstolene. Hvis Nei til EU får medhold, skal saken tilbake til tingretten for å behandle spørsmålet om Stortinget har brutt Grunnloven.

Regjeringsadvokat Fredrik Sejersted mente det ikke vil være i samsvar med norsk statsrett å la søksmålet blir fremmet.

– Det ville være en konstitusjonell nyskaping, og man vil da prinsipielt endre forholdet mellom statsmaktene, mellom Stortinget og domstolene, pro-sederte Sejersted.

Kjell Brygfeldt og Bent Endresen er Nei til EUs advokater. Brygfeldt anførte at det å prøve Nei til EUs søksmål ikke vil være en slik nyskaping i statsretten som det Staten hevder.

– Dette er en del av statsforfatningsretten, fortalte Brygfeldt, og viste til

EUs energipakke 3. Nei til EU markerte åpningen av rettssaken ved å sende EUs energipakke i retur. FOTO: EIVIND FORMOE

AV MORTEN HARPER

Utredningsleder i Nei til EU

flere holdepunkter for at det er en betydelig tradisjon for adgang til det Staten kaller abstrakt prøving.

– Vil ha stor betydning for Norge

Brygfeldt viste til at det ikke er en uenighet mellom Staten og Nei til EU om at det skjer en myndighetsoverføring.

– Uenigheten ligger i hvor inngripende dette er. Nei til EUs pretensjon er at myndighetsoverføringen er mer enn lite inngripende, uttalte Brygfeldt.

Advokaten pekte videre på at myndighetsoverføringen som Staten beskriver som rent tekniske spørsmål, vil ha stor betydning for det norske samfunnet.

– Det handler om styring av strømflyten, og energiunionens mål om å fjerne såkalte flaskehalser for overfø-

ring mellom land og regioner. Ifølge rapporter som Nei til EU bygger søksmålet på, vil dette ha konsekvenser for strømprisen, og for Norges del vil det gi økt strømpris. Hvis de verste analyser slår til, kan dette særlig få store negative konsekvenser for industri mange steder i Norge, sa Brygfeld.

– Saken er prinsipiell

Advokat Bent Endresen gikk i rette med Statens forsøk på å trekke skarpe skillelinjer mellom et konkret og abstrakt søksmål.

– Det finnes ingen legaldefinisjon av begrepet abstrakt rettsforhold. Vi kan ikke se at saken blir noe bedre opplyst av å vente på neste forskrift fra EU eller et nytt vedtak, for så å skulle gå til angrep på dette, forklarte Endresen.

Endresen ba retten løfte blikket om sakens store betydning:

– Saken er prinsipiell. Det alene er et argument for at søksmålet bør fremmes for domstolene. Det er ikke uten interesse å vite hvilken suverenitetsavståelse som kan gå etter Grunnlovens paragraf 26.2 og hvilke som må følge vilkårene etter paragraf 115.

EUs «byråfisering»

Bakgrunnen for saken er altså innføringen i EØS og norsk rett av EUs tredje energimarkedspakke der energibyrået ACER har en sentral rolle. ACER kan blant annet treffe vedtak i saker om grensekryssende infrastruktur der de nasjonale myndighetene ikke blir enige. ACERs avgjørelser går formelt via EØS-tilsynet ESA og effektueres i Norge av Reguleringsmyndigheten for energi (RME).

Brygfeld fastslo at ACER vil kunne få betydelig innflytelse på den norske energisektoren, også gjennom utviklingen av byråer innenfor EUs forvaltningssystem.

– Dette er byråer som opptrer som forvaltningsorganer med overnasjonal myndighet til å treffe selvstendige avgjørelser på saklig avgrensede områder og som binder medlemsstatene. Denne «byråfiseringen» av forvaltningen av saksområder i EØS-avtalen var ukjent da avtalen ble etablert og har skapt en ny og uklar situasjon i forhold til norsk suverenitet, prosederte Brygfeld.

EØS har skapt en ny situasjon

Brygfeld trakk også frem at EØS-avtalens dynamikk har skapt en ny situasjon som understreker behovet for adgang til rettslig prøving:

– Behovet for lovgivning springer tradisjonelt ut av erkjente nasjonale samfunnsmessige behov der form og innhold av slik lovgivning er gjenstand for nasjonal utredning i flere faser, gjennom NOU, høring og proposisjon før vedtakelse. Lovgivning fra EU innføres i EØS-avtalen uten tilsvarende prosess, redegjorde Brygfeld for retten.

Demokrati og likhet for loven

Nei til EU-leder Roy Pedersen fulgte saken i Høyesterett:

– Det er en styrke for demokratiet dersom Nei til EU som en bred folkelig organisasjon får prøvd saken i domstolene, slik det er praksis i mange andre land. Å avvise søksmålet slik Staten vil, er å innsnevre de demokratiske rettighetene, sier Pedersen.

I prosedyren trakk advokat Brygfeld frem hensynet til likhet for loven:

– Lovgivning skal ha den status at den danner like forpliktende rammer for det offentliges myndighetsutøvelse, som for det sivilrettslige forholdet mellom samfunnets medlemmer. Respekten for at loven gjelder og tilliten til at den er lik for alle representerer selve grunnsteinen for rettsstaten og er avgjørende for rettssikkerhet, men ikke minst for opplevelsen av rettssikkerhet. Domstolene bør og skal vurdere om myndighetsutøvelse skjer innenfor det som våre rettslige rammer, herunder Grunnloven, fastsetter.

Se opptak av rettsaken

■ Hele rettsaken ble sendt direkte på Nei til EUs nettsider. neitileu.no/aktuelt/valg-acer-saken-i-hoyesterett

PUBLIKASJONER FRA NEI TIL EU

Hvilken transport trenger vi? – 60 kr

Om blant annet EUs fjerde jernbanepakke, Wizz Air, Uber og kabotasjekjøring. Skriftserien Vett nr. 1 2021 ser på kostnadene av den liberaliserte transporten i EUs indre marked, som Norge er del av gjennom EØS-avtalen. EU-tilpasningene svekker den nasjonale kontrollen med sikkerheten. Det er blitt mer sosial dumping og mindre fagorganisering. Kvaliteten og prisen for forbrukerne blir ofte heller ikke bedre. 48 sider.

Skal EU styre strømmen? – 60 kr

EUs nye Energipakke 4 innebærer at energibyrået ACER får enda mer myndighet på bekostning av nasjonal styring. Energipakke 4 har konsekvenser for blant annet strømprisen, presset for utbygging av vindturbiner på land og muligheten for å bruke fornybar kraft til utvikling av grønn industri i Norge. Det er tema for Vett nr. 3 2020. 48 sider

Helt krise: EU og EØS i koronaens tid – 60 kr

Hvor var EU da pandemien rammet Italia? Hva gjør koronakrisen med EUs prinsipper om fri flyt? Hva er sammenhengen mellom eurokrisen og koronakrisen? Hvor lurt var det å avvike det statlige Norsk Medisinaldepot? Hvordan kan EØS-avtalen og overvåkingsorganet ESA i Brussel begrense norske krisetiltak? Det er noen av spørsmålene som Vett nr. 2 2020 tar opp. 48 sider.

Klima for handling? – 10 kr

Innføringshefte om EUs klimapolitikk og konsekvensene den har for Norge. Heftet svarer på spørsmål som: Fører EU en ambisiøs klimapolitikk? Er norsk EU-medlemskap bra for klima? Ville vi kuttet mer utslipp uten EØS-avtalen? 12 sider.

Bestill eller last ned:
www.neitileu.no

BREXITAVTALEN GIR BEDRE MARKEDSADGANG FOR FISK ENN EØS-AVTALEN:

Bedre for fisken med brexit

Storbritannia får med brexit **bedre markedsadgang til EU** på fisk enn Norge har med EØS-avtalen.

A gjenvinne kontrollen over sin egen økonomiske sone og dermed kontrollen med fiskeressursene var en avgjørende del av brexit. Men ingen enkel oppgave siden alt hav utenfor territorialgrensa på 12 nautiske mil er EU-hav. Både danske, franske og nederlandske fiskere tar over 100 000 tonn i britisk farvann årlig og la et stort press på EUs forhandlere.

Har britene lyktes?

Ja, Storbritannia er nå en uavhengig kyststat med rettigheter etter havretten. Som kyststat har Storbritannia inngått en egen fiskeriatvtale med Norge og vil være part i de årlige fiskeriforhandlingene der totalkvoter bestemmes og kvoter fordeles.

Britene har inngått en overgangsavtale med EU fram til medio 2026. I 2021 skal EU overføre 15 prosent av dagens kvote i britisk farvann til britiske fiskere. Deretter 2,5 prosent hvert år inntil 25 prosent er overført. Verdien er om lag to milliarder norske kroner.

I samme periode har britene tillatt EUs fiskeflåte å fiske innenfor britisk territorialfarvann. Mellom 6 og 12 nautiske mil.

AV AV PETER TH. ØREBECH OG ARNE BYRKJEFLØT

Leder av Nei til EUs fiskerirutvalg og utreder i Nei til EU

Bedre markedsadgang for fisk

Avtalen pålegger ingen toll, heller ikke på bearbejdede fiskeprodukter. Til sammenligning har Norge to prosent toll på all laks og 14 til 18 prosent toll på bearbejdede fiskeprodukter, som for eksempel røkt laks. Det er derfor flere arbeidsplasser bygd på norsk fisk i EU enn det er i Norge.

Britene har allerede lansert en investeringspakke på to milliarder norske kroner for å bygge opp fiskeflåten og industrien.

Står helt fritt i 2026

Etter overgangsavtalen er over 30. juni 2026 står britene helt fritt til å si opp avtalen og ta tilbake full kontroll. Mange kommentatorer mener EU vil svare med å innføre toll på britisk fisk. Men da kan britene ta fram WTO-av-

Brexit bedre enn EØS. De høye tollsatsene i EØS er laget for å tjene EUs fiskeindustri. Bildet viser en arbeidsøkt på Isfjord Norway. FOTO: NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

enn EØS

talen som sier at når toll først er satt ned, så kan den ikke settes opp senere. I tillegg er ikke EU tjent med å innføre toll. Med bare 50 prosent sjøforsyning på fisk og bare 18 prosent på torsk og 9 prosent på laks vil det bare øke prisene til EUs forbrukere og industri.

Hva sier britiske fiskere?

Fishing for leave, britiske fiskeres kampanjeorganisasjon for brexit, mener det går for seint. Men først og fremst mener de det må settes grenser for utenlandsk eierskap i britisk fiskeflåte. Konkret mener de det må innføres krav om at minst 60 prosent skal være eid av personer med bosted i Storbritannia, minst 60 prosent av mannskapet skal være britiske statsborgere og minst 60 prosent landes i britiske havner. Storbritannia kan som sjølstenig stat

innføre slike regler, men kan bli møtt med rettssaker fra utenlandske eiere. Men da er ikke Storbritannia lenger bundet av EUs frie etableringsrett, og det er ikke EU-domstolen som avgjør.

Er det en veterinæravtale?

I avtalens kapittel 3 (artikkel SPS 1 flg.) står reglene om veterinære forhold. Slike regler skal ikke forårsake unødvendige hindringer for handel med varer. WTOs regler om Sanitary and Phytosanitary Agreement (SPS) skal legges til grunn for handelen med landbruksvarer som omfatter jordbruk og fiskeri. Det vises videre til Codex Alimentarius reglene (Codex) og også International organization of Epizootis (OIE).

Helse- eller sunnhetssertifikater utstedt av henholdsvis EU og Storbritannia sine veterinærmyndigheter skal

Fishing for leave, britiske fiskeres kampanjeorganisasjon for brexit, mener Storbritannia gir for mye til EU i den nye avtalen.

følge varer i eksport og være gyldige i avtalens geografiske område. Begge parter praktiserer WTO-systemet med samsvarsvurderinger, det som i det ene land anses som sikker menneskeføde anses i utgangspunktet som sikker føde også i importlandet.

Lærdommer for norsk EØS-debatt?

Overgangen er ikke uten problemer for britiske fiskere og britisk fiskeindustri. Det er både papirarbeid og kostnader for hver enkelt forsendelse uansett størrelse. Spesielt for de små bedriftene der er dette vanskelig. Omlegging av datasystem hos den største befrakteren DFDS er delaktig i problemene. Prisene har falt på fiskeauksjoner, men dette skyldes nok også at restaurantbransjen stenges på grunn av koronapandemien. Den britiske regjering mener dette er overgangsproblemer. EØS-tilhengerne bruker problemene for å vise at de hadde rett.

Men Storbritannia hadde et mye vanskeligere utgangspunkt enn Norge vil ha siden vi i så fall skal si opp en EØS-avtale, ikke et EU-medlemskap. EØS-medlemskap sies opp etter artikkel 127 og etter 12 måneder trer automatisk frihandelsavtalen fra 1973 (og senere oppdatert) i kraft. EU-medlemskap må en forhandle seg ut av.

Norge har full kontroll over vår økonomiske sone. Vi tillater ikke utenlandsk eierskap i fiskefartøy. Vi slipper å forhandle fram en avtale på lille julaften. Vår frihandelsavtale fra 1973 trer automatisk i kraft, og det er denne avtalens fiskerbrev som gjelder for all fisk.

Både frihandelsavtalen og WTO-reglene begrenser toll på rund og filetert laks til to prosent. Frihandelsavtalen viderefører også de tollfrie kvotene Norge har på fisk til både EU og Storbritannia.

EU er mye mer avhengig av å få fisken fram fra Norge enn de er ifra Storbritannia. Norge leverer en fjerdepart av all fisk EU importerer, og det er flere arbeidsplasser bygd på norsk fisk i EU enn i Norge.

EØS en gammeldags avtale

EØS-avtalen var nok et framskritt på toll da den ble forhandlet fram for snart 30 år siden. Men siden da har EU inngått bedre avtaler med mange land. Som for eksempel Chile og nå Storbritannia. Og inngått avtale med både Færøyene og Sveits om gjensidig veterinærkontroll.

EØS-avtalens lave toll, eller nulltoll, på rund fisk og filet og høy toll på all bearbeiding er laget for å tjene EUs fiskeindustri. På bekostning av lokalsamfunn der ressursene hentes. Å levere råvarer og la andre bearbeide dem er slikt u-land tvinges til. Det er på høy tid å si opp husmannsavtalen EØS.

Les mer på nett

■ Mer om brexit-avtalen på Nei til EUs nettsider neitileu.no

Farm to Fork – hva er det?

Standardene for dyrevelferd er gode i landbruket, med lavere bruk av antibiotika enn i de fleste EU-land.

STEIN IVAR ORMSETTRØ

Norges matråd i Brussel

NEI TIL EUS LANDBRUKSPOLITISKE SEMINAR:

– Det kan bli tøffe tider for EU-landbruket

Nei til EUs landbrukspolitiske seminar gikk **EU-strategien Farm to Fork** etter i sømme-
ne.

EU arbeider med nye mål for miljø og dyrevelferd i landbruket. Det kan gi mer klimavennlig matproduksjon og bedre dyrehelse i Europa. Men det kan også føre til at mer av maten blir importert fra andre deler av verden.

Nei til EUs landbrukspolitiske utvalg arrangerer årlig et seminar om

aktuelle tema angående mattrygghet, landbrukspolitikk og dyrehelse. På grunn av koronasituasjonen ble årets seminar gjennomført som et webinar, og mange fulgte med på skjermen tirsdag 27. oktober 2020.

Farm to Fork kan enkelt oversettes som «jord til bord», men omfatter også sjømat. Et knippe høyst kompetente innledere var invitert til å kommentere spørsmål som: Hva er Farm to Fork? Hvordan kan strategien endre europeisk landbruk, og hva slags betydning har det for Norge? Hva er reaksjonene på Farm to Fork fra bønder og forbrukere i EU?

Ordstyrer for webinarer var Birte

AV MORTEN HARPER

Utredningsleder i
Nei til EU

Usland, leder av Nei til EUs landbrukspolitiske utvalg.

Mer klimavennlig, men økt import

Magnar Sundfør, Norges landbruksråd i Brussel, tok for seg hovedpunktene i Farm to Fork og hvordan strategien kan endre europeisk landbruk. Sundfør påpekte at strategien må sees i sammenheng med både biodiversitetsstrategien, som ble lagt frem samtidig i mai, og EUs «European Green Deal». Farm to Fork har en rekke målsetninger, men er ikke forpliktende politikk ennå. EUs nye landbrukspolitikk skal iverksettes fra 1. januar 2023.

Sundfør oppsummerte at Farm to

Landbrukspolitisk seminar.

Skjerm bilde fra Nei til EUs landbrukspolitiske seminar 27. oktober 2020. Seminaret ble holdt på Teams.

Fork vil gjøre landbruket mer klimavennlig, og at det blir mindre bruk av sprøytemidler, gjødsel og antibiotika. Det vil dessuten bli mer økologisk landbruk. På den andre siden fører tiltakene til økte kostnader i landbruket, uten at det vil komme ekstra bevilgninger fra EU. Spørsmålet er så om forbrukerne vil betale for de økte kostnadene. Sundfør påpekte at mange bønder i EU er tvilende til at det på grunn av lavt tollvern er mulig å øke prisene uten at deres avsetning går ned og importen øker.

Uavklart hva som gjelder Norge

Stein Ivar Ormsettrø, som er Norges matråd i Brussel, innledet om hva Farm to Fork vil bety for områder som mattrygghet, matmerking og dyrevelferd i Norge. Med henvisning til EU-kommisjonens visepresident Frans Timmermans oppsummerte han bakteppet for Farm to Fork slik: Det er nødvendig å skape en ny og bedre balanse mellom natur, matsystemer og biodiversitet. Jordbruket må endres globalt, og EU vil vise lederskap i denne prosessen.

Samtidig påpekte Ormsettrø, med henvisning til FN's landbruksorganisa-

sjon FAO, at ikke alle bønder har muligheter til å investere i ny teknologi, og ikke alle forbrukere kan betale for bærekraftig mat dersom prisene økes for mye.

Når det gjelder betydningen for Norge, så er standardene for dyrevelferd allerede gode i landbruket, med for eksempel langt lavere bruk av antibiotika enn i de fleste EU-land. Det er ikke avklart hvilke deler av Farm to Fork som er innenfor eller utenfor EØS-avtalen. Farm to Fork omfatter både landbruk og sjømat. Landbruks- og fiskeripolitikk skal etter forutsetningene ligge utenfor EØS, og hvordan dette skal håndteres er nå til vurdering i departementene.

Kan svekke matsikkerheten

Prosjektleder Hanne Eldby i AgriAnalyse, som er medforfatter av rapporten «Klima, miljø og jordbruk – Hva gjør EU?», kommenterte innledningene. Hun viste til at bønder i EU har lav inntekt, under halvparten av gjennomsnittlig inntekt i andre samfunnsgrupper. De kritiske innvendingene fra jordbruket til Farm to Fork handler mye om frykt for inntektsstap, at det blir mer import, og at man svekker matsikkerheten.

– Det kan bli tøffe tider for EU-landbruket og vanskelig å få det hele til å gå opp, uttalte Eldby.

Lennart Nilsson, som er bonde på vestkysten i Sverige og styremedlem i svenske LRF (bondelag- og samvirkeoverbygning), var også kritisk til at det skal settes en rekke nye krav samtidig som landbruksstøtten går ned.

– Det er ikke rimelig å forvente mer når man vil betale mindre.

Han fortalte at LRF støtter ambisjonene om å gjøre EU klimanøytralt innen 2050, og var klar på at svenske bønder vil bidra i klimaomstillingen. Men reagerte mot EUs tilnærming:

– Vi synes ikke EU-kommisjonen ser oss bønder som en mulighet, men opplever at kommisjonen ser bønder som et problem.

Nilsson fortalte at svensk landbruk allerede er nærmere målsetningene i Farm to Fork enn landbruket i EU generelt, men at krav om rene prosentkutt vil skape problemer. For eksempel mente han at et krav om å halvere bruken av antibiotika i Sverige vil være et dyrehelseproblem, fordi bruken er så lav fra før. Han etterlyste at EU tar hensyn til disse ulikhetene mellom landene.

– Vi er bekymret for at vi som har kommet langt fra før trenger andre insitament enn slike reduksjonsmål. Vi hadde heller sett at EU brukte mer positive virkemidler. Siden EU-medlemskapet har vår egen produksjon bare gått nedover, fortalte den svenske bondelagsrepresentanten.

Se opptak av webinar

■ Nå kan du se opptak av webinarer her neitileu.no/tillitsvalgt/skolering

EU-quiz

1. Hva står forkortelsen ERA for?
2. Det finnes en annen organisasjon som regulerer samtrafikk på jernbanelinjet i Europa, inkludert Russland og Tyrkia. Vet du hva forkortelsen er? Ekstrapoeng hvis du kan hele navnet!
3. EUs legemiddelkontor EMA måtte flytte fra London på grunn av Brexit. Hvilken by flyttet de til?
4. Hvor lenge sitter EU-kommisjonen før den må skiftes ut?
5. Hvor mye toll må Storbritannia betale for sin eksport til EU etter 1. januar 2021?
6. Hvilken nasjonalitet har sjefen for Den europeiske arbeidsmyndigheten ELA?
7. Og hva heter han?
8. Hvilket land har presidentvervet i EØS-tilsynet ESA, og hva heter vedkommende?
9. I forbindelse med behandlingen av jernbanepakka har Stortinget bedt Høyesterett om «ei utgreiing av juridiske emne» (Grl. § 83). Når skjedde det sist?

10. Kan du navnet på de to advokatene som fører ACER-saken for Nei til EU?

Aktuell analyse og fakta

Nei til EU publiserer jevnlig bakgrunnsartikler om aktuelle saker på våre nettsider. Nå kan du blant annet lese om:

■ Blir det fiskekrig mellom Norge og EU?

■ Norge inn i EUs forsvarsfond likevel

■ Ble det billigere strøm i kulda med EUs energiunion og ACER?

■ Trange kår for kabotasje etter brexit

■ Nødnummer 112 må brukes mot Wizz Air

1. ERA er EUs jernbanebyrå – European Union Agency for Railways, opprinnelig European Railway Agency.
2. OTIF – Intergovernmental Organisation for International Carriage by Rail. Den mest omfattende organisasjonen for internasjonal jernbanetransport.
3. Amsterdam
4. Funksjonsperioden er fem år.
5. Ingen.
6. Rumener.
7. Cosmin Boian (Romania)
8. Bente Angell-Hansen fra Norge er sittende president for ESA.
9. I 1945.
10. Bent Endresen og Kjell Brygfeld.

Svar:

VERVEKAMPANJEN STARTAR 15. MARS:

Verving på dagsorden

Tenk om alle medlemene våre hadde klart å verva **ein nytt medlem kvar**, skriv Toril Mongstad.

Så er det på'an igjen! Nye verve-veker står for tur, dei første i 2021. Verving av nye medlemmer er eigentleg ein kontinuerleg prosess gjennom heile året, og så har me i tillegg desse intense vekene der me skal gjera ein ekstra innsats.

Medlemene er den viktigaste ressursen i Nei til EU, og medlemskontingen-ten er den største posten på inntekts-sida. Slik vert medlemene viktige for styrken i organisasjonen.

Det er stortingsval til hausten, der-for vert vervekampanjen delvis retta mot politikarar, både vel etablerte og potensielle – dei som stiller som kandi-dat for partiet dei representerer. Men det er også viktig å venda seg til andre grupper, vener og kjente med tanke på å få dei som medlemmer.

AV TORIL MONGSTAD

standpunkt@
neitileu.no

Me veit at mange politiske parti støttar oss i kampen mot medlemskap i EU, og i den høgst aktuelle kampen med å greia ut eit alternativ til EØS-av-talen. Først når eit godt alternativ er på plass, vil me kunna kvitta oss med EØS-avtalen og dei negative verknade-ne denne har for mykje av politikkut-forminga i landet vårt. Dette temaet vert hovudingrediensen i budskapen me skal formidla for å fanga interessa til mange, og igjen få mange av desse til å teikna medlemskap.

Å kome seg over dørstokkmila

Eg er så heldig at eg likar å ringja folk for å få dei på kroken når eg så pent spør om dei kunne tenkja seg å verta medlem. Ikkje alle synes dette er like greitt. Likevel har eg lyst til å oppmoda fleire til å melda seg til verve-ringing. Det kan verka litt skummelt å ta den første telefonen, men tru meg! – dette kjem du fort over. Og gleda når du får eit ja, kanskje etter å ha fått nei frå flei-re, den oppmuntrar til vidare arbeid. Ikkje tar det så lang tid heller. Det er ei lita dørstokkmil i denne prosessen òg,

men når du først er i gong, kan det fort verta både 10 og 15 telefonsamtalar i timen.

Me er avhengige av medlemmene for å vera ein slagkraftig meinings-berar av synspunkta våre, og me treng ein solid medlemsmasse for å vera kampklare om det skulle verta kravd.

Like avhengige er me av at me som alt er medlemmer gjer ein innsats i arbei-det med å få fleire med oss.

Om du ikkje ønskjer å ringja, så kan du spørja ein ven, ein i familien, ein du kjem i prat med på bussen, eller du kan senda ein e-post, ein SMS, leggja ut på sosiale media og så vidare. Det er ikkje så viktig kva metode du vil bruka, berre du, i desse vekene i mars spesielt, har i tankane at du skal vera på utkikk etter ein eller fleire nye medlemmer.

Og tenk om alle medlemene våre hadde klart å verva ein ny medlem kvar! Det er nok eit vel optimistisk og ambisiøst mål, men eg seier ofte: Ein skal sikta seg mot stjernene vel vitande at ein aldri kan nå dei heilt! Eit stykke på vegen hjelper òg!

God vervekampanje til alle!

Ja, jeg vil bli medlem i Nei til EU!

- ☐ Hovedmedlem (200 kr første år, deretter 435 kr)
☐ Husstandsmedlem (150 kr første år, deretter 260 kr. Husstandsmedlem mottar ikke papirpost og er for medlem nummer to i husstanden)

Navn:

Adresse:

Postnummer og -sted:

Mobil:

E-postadresse:

Jeg ønsker: ☐ Ukentlig nyhetsbrev på e-post. ☐ Medlemsavis på e-post. ☐ Skriftserien Vett.

Vervet av:

NB: Skulle du trenge flere vervekuponger, ring 22 17 90 20

ADRESSATEN
BETALER FOR
SENDING I
NORGE

Nei til EU
Svarsending 0331
0090 Oslo

Ja, jeg vil bli medlem i Nei til EU!

- ☐ Hovedmedlem (200 kr første år, deretter 435 kr)
☐ Husstandsmedlem (150 kr første år, deretter 260 kr. Husstandsmedlem mottar ikke papirpost og er for medlem nummer to i husstanden)

Navn:

Adresse:

Postnummer og -sted:

Mobil:

E-postadresse:

Jeg ønsker: ☐ Ukentlig nyhetsbrev på e-post. ☐ Medlemsavis på e-post. ☐ Skriftserien Vett.

Vervet av:

NB: Skulle du trenge flere vervekuponger, ring 22 17 90 20

ADRESSATEN
BETALER FOR
SENDING I
NORGE

Nei til EU
Svarsending 0331
0090 Oslo

Pakkar velkomspakkar. Staben er klare til å sende velkomspakkar til alle dei nye medlemene. Her frå vervekampanjen i 2020. FOTO: EIVIND FORMOE

Ja, jeg vil bli medlem i Nei til EU!

- ☐ Hovedmedlem (200 kr første år, deretter 435 kr)
☐ Husstandsmedlem (150 kr første år, deretter 260 kr. Husstandsmedlem mottar ikke papirpost og er for medlem nummer to i husstanden)

Navn:

Adresse:

Postnummer og -sted:

Mobil:

E-postadresse:

Jeg ønsker: ☐ Ukentlig nyhetsbrev på e-post. ☐ Medlemsavis på e-post. ☐ Skriftserien Vett.

Vervet av:

NB: Skulle du trenge flere vervekuponger, ring 22 17 90 20

ADRESSATEN
BETALER FOR
SENDING I
NORGE

Nei til EU
Svarsending 0331
0090 Oslo

Ja, jeg vil bli medlem i Nei til EU!

- ☐ Hovedmedlem (200 kr første år, deretter 435 kr)
☐ Husstandsmedlem (150 kr første år, deretter 260 kr. Husstandsmedlem mottar ikke papirpost og er for medlem nummer to i husstanden)

Navn:

Adresse:

Postnummer og -sted:

Mobil:

E-postadresse:

Jeg ønsker: ☐ Ukentlig nyhetsbrev på e-post. ☐ Medlemsavis på e-post. ☐ Skriftserien Vett.

Vervet av:

NB: Skulle du trenge flere vervekuponger, ring 22 17 90 20

ADRESSATEN
BETALER FOR
SENDING I
NORGE

Nei til EU
Svarsending 0331
0090 Oslo

NYTT VETT-HEFTE:

Trygg transport – til lands, vanns og i lufta

Den frie flyten i EUs indre marked, som Norge er del av gjennom EØS-avtalen, er bygd på markedskonkurranse på veiene, skinnene, i lufta og til sjøs. Hva betyr det for **arbeidsvilkår, sikkerhet og suverenitet?**

«**N**å kan vi alle fly» er slagordet til Wizz Air, som i november startet innenriksruter mellom blant annet Oslo, Bergen og Trondheim. Det ungarske og EU-registrerte lavprisselskapet kunne lagt til:

Wizz Air. Wizz Air har ingen fagorganiserte ombord i flyene sine. EØS gjør det mulig for selskapet å etablere seg i Norge. FOTO: TJDARM-STADT/WIKIMEDIA

AV MORTEN HARPER

morten.harper@neitleu.no

men ingen fagorganiserte ansatte om bord. Flere eksempler viser at ansatte i Wizz Air har mistet jobben når de har organisert seg.

Selskapets fagforeningsfiendtlige politikk har utløst stor bekymring for arbeidsforholdene i norsk luftfart. I desember signerte over 300 tillitsvalgte i LO-systemet oppropet «Wizz Air ut av Norge – norsk lønn for flyarbeidere i Norge».

Wizz Air og fri etablering i EØS

Wizz Air, som har hatt stor lønnsomhet og har en solid kontantkasse, går inn på det norske rutenettet i konkurranse med SAS, Norwegian og Widerøe, i en situasjon der flybransjen er nede for telling på grunn av pandemien. Jan R. Steinholt beskriver i det nye Vett-heftet hvordan Wizz Air til fulle utnytter den frie etableringsret-

ten i EU/EØS. Som et EU-registrert og godkjent selskap kan Wizz Air fritt etablere ruter også her til lands, uten at norske myndigheter kan kreve egen tillatelse. Etter EU-reglene er det heller ikke noe krav om en fast mannskapsbase i Norge.

Prisen for billige billetter

Stadig møter vi lovnader om billige billetter og fri frakt. Denne utgaven av Nei til EUs skriftserie Vett ser på kostnadene av den liberaliserte transporten i EUs indre marked, som Norge er del av gjennom EØS-avtalen. Wizz Air er ett av flere eksempel på at det blir mer sosial dumping og mindre fagorganisering. EU-tilpasningene svekker dessuten den nasjonale kontrollen med sikkerheten. Kvaliteten og prisen for forbrukerne blir ofte heller ikke bedre.

EU har mål om å kutte klimaut-

slippene fra transport. Likevel ser vi at EUs indre marked driver frem en spesialisering i produksjonen av varer og tjenester som gir økt transport over større avstander. I Norge har vi blant annet sett at EUs regler om kabotasje kjøring presser ned prisene for godstransport på vei, slik at det er vanskeligere for jernbanen å konkurrere. Miljøorganisasjoner mener fremveksten av biltjenesten Uber, som EU har banet vei for i Europa, øker klimautslippene og gir dårligere luft i storbyene.

Kabotasje med mobilitetspakken

Før EØS-avtalen var det ikke tillatt for utenlandske vogntog som fraktet varer hit å gjøre transportoppdrag innenlands i Norge, påpeker Arne Byrkjeflot i sin artikkel om EUs mobilitetspakke. EØS-avtalen gjorde det umulig å forby kabotasje. Et vogntog som kommer til Norge kan utføre tre transportoppdrag innenlands i løpet av syv dager. Mange selskap utnytter dette, med lav lønn som konkurransefortrinn.

Den første mobilitetspakken handler om godstransport og ble vedtatt i EU i juli 2020. Den andre handler om buss og den tredje om digitalisering av veitransporten. Godspakken strammer inn reglene på enkelte punkter, blant annet om hviletid og varighet på kabotasjeperioden, men det er fortsatt lovlig å gjennomføre tre innenlandske transportoppdrag for hver gang man krysser grensen. Busspakken ligger an til å svekke dagens regler, og utenlandske selskap skal slippe til også på ordinær rutetransport.

Byrkjeflot beskriver problemene med kabotasje i sjøtransport som enda verre enn på land.

Fra taxi til Uber

Våren 2020 ble det gjort store endringer i yrkestransportloven. Behovsprøving, kjøreplikt og krav om å være tilknyttet en taxisentral er tatt vekk, og eierne trenger ikke lenger ha taxi som hovedyrke. Mange mener dette er dødsstøtet for taxinæringen slik vi kjenner den, og at veien nå er åpen for selskaper som Uber.

Jan R. Steinholt skriver at bakgrunnen er en klagesak der EØS-tilsynet ESA slår fast at det å begrense antallet drosjeløyper er i strid med EUs frie etableringsrett. Liberaliseringen er begrunnet med at den skal gi billigere transport, men tidligere erfaringer viser at flere biler i gatene gir mer tomkjøring og inntektsfall, som blir forsøkt kompensert ved å sette opp takstene.

Stortinget kan ombestemme seg

EUs fjerde jernbanepakke pålegger konkurranseutsetting av persontrafikken. Jan R. Steinholt viser hvordan dette er grunnleggende udemokra-

tisk. Hvis anbudstvingen tas inn i EØS-avtalen, kan ikke et nytt storting snu jernbanereformen der togdriften på Sørlandsbanen nå er overlatt til britiske Go Ahead og svenske SJ kjører på Dovrebanen og nordover, selv om erfaringene skulle tale mot konkurranseutsettingen.

Det er helt unødvendig å innføre EUs jernbanepakke for å kjøre tog til våre naboland. Norske og svenske tog og lokførere krysser jevnlig grensene etter avtaler som ble inngått før Norge ble med i EØS og før Sverige gikk med i EU.

Suvereniteten på enveisspor

I dag styrer Statens jernbanetilsyn, Jernbanedirektoratet og Samferdselsdepartementet over norsk jernbane og sikkerhetskravene. Hvis EUs fjerde jernbanepakke innføres i EØS, flyttes viktig myndighet til EUs jernbanebyrå ERA, EU-kommisjonen og EU-domstolen. ERA får en helt sentral rolle i å godkjenne togoperatører og håndheve sikkerhetsbestemmelsene. EU-byrået kan også overprøve beslutninger fattet av Statens jernbanetilsyn.

Morten Harper beskriver hvordan regjeringen vil overføre ikke bare forvaltningsmyndighet på jernbanesektoren, men også lovgivende og dømmende myndighet til EU-organer. Suverenitetsavståelsen er mer enn «lite inngripende», og det vil være i strid med Grunnloven hvis den vedtas med alminnelig flertall etter paragraf 26.2, som regjeringen foreslår. Overføringen av myndighet skjer ensidig til EU. Godkjenning av sikkerhetsattestater og kjøretøytillatelse har stor betydning for jernbaneforetakene, som ikke kan kjøre tog uten. Jernbanen er en viktig del av infrastrukturen i Norge, og hvilke foretak som har tilgang til banenettet angår brede samfunnsmessige og politiske interesser.

Praksisen med «lite inngripende» myndighetsoverføring er en omstridt konstruksjon, der et alminnelig stortingsflertall omgår mindretallsvernet i Grunnloven.

Transport uten EU-dirigering

Med «EU-kontroll» tenker vel de fleste på den tekniske kontrollen av bilen annethvert år (for tunge kjøretøyer hvert år). En lignende kontroll av utslipp og sikkerhet hadde vi nok hatt uavhengig av EØS. Problemet med EU/EØS-reglene er snarere at de hindrer gode ordninger for nasjonal kontroll, ved å pålegge konkurranse og flytte myndighet til EU. Norske myndigheter burde i større grad innføre egne tiltak for eksempel mot sosial dumping, altså bruke det såkalte handlingsrommet i EØS, men det er også viktige tiltak som EØS-avtalen står i veien for.

Vett 1-2021

■ Hvilken transport trenger vi? EUs fjerde jernbanepakke, Wizz Air, Uber og kabotasje kjøring.
■ Skriftserien Vett nr. 1-2021, 48 sider.

Uten EØS kunne Norge

■ Fritt nekte Wizz Air å fly innenriksruter
■ Forby kabotasje kjøring
■ Beholde offentlig styring av jernbanen med tildeling av ruter som sikrer et godt tilbud langs hele banenettet
■ Bevare nasjonal suverenitet over togsertifikater og alle spørsmål om sikkerhet
■ Samle både bane og togdrift i ett jernbaneselskap, hvis stortingsflertallet ønsket det
■ Gjennføre regulering av taxinæringen med behovsprøving, begrensnings av antall løyper, krav om sentraltilknytning og kjøreplikt

Trange kår for kabotasje etter brexit

■ De liberale kabotasjereguleringene i EØS skaper trøbbel i Norge, særlig innen godstrafikken og i luftfarten. Storbri-

tannia strammer derimot kraftig inn, slik avtalen med EU gir rom for. Storbritannia har retten til å forby eller begrense kabotasje på landjorda, til sjøs og i lufta. Britisk luftrom er nå stengt for uhindret kabotasje for flyselskaper i EØS-området.

Norge inn i EUs forsvarsfond likevel

■ Norge blir likevel med i forsvarsfondet European Defence Fund (EDF), på tross av signaler om det motsatte høsten 2020. Fondet er en hjørnestein i EUs militære unionsbyggverk og skal bidra til unionens strategiske autonomi. På godt norsk betyr det at EU skal bli i stand til å operere på egen hånd som militær stormakt. Hva deltakelsen vil koste er uklart, men det er snakk om milliardbeløp.

EUs trege vaksinestrategi

■ Mens vaksinene ruller ut i millio-
ntall i land som Storbritannia, USA, Canada og Israel, går utviklingen sakte i EU. Innbyggerne i EU, samt Norge, vil sannsynligvis måtte belage seg på en mer langvarig korona-nedstengning enn andre land. En av grunnene er at EU har gjort spesielle prioriteringer i forhandlingene med vaksine-selskapene. Det EU i praksis har betalt for, er en forsikringsordning. De går med på å ta en stor kostnad i dag, hovedsakelig i form av forlenget nedstengning, og flere korona-dødsfall, skriver Ole Dahle Kvadsheim.

Ble det billigere strøm med ACER?

■ Kraftprisene ble doblet i januar 2021. Samtidig var netto eksport av strøm i januar 2021 1,96 milliarder kilowattimer. Kan norske myndigheter strupe strømeksporten over utenlandskablene? Nei, ikke etter at Norge tilsluttet seg EUs energibyrå ACER og tillot utbygging av kabler som kan eksportere halve vår strømprroduksjon. Skal vi bruke strømmen til å bygge landet, må vi ut av ACER og EUs energiunion.

Kystvakten vil gripe inn. Fiskeriminister Odd Emil Ingebrigtsen sier at ethvert fiske utover Norges kvotetildelinger vil være ulovlig fiske og vil bli håndhevet av kystvakten på alminnelig måte.

FOTO: VETLE NILSEN MALMBERG/WIKIMEDIA COMMONS

EU TILDELER SEG SELV TORSKEKVOTER:

Blir det fiskekrig mellom Norge og EU?

EU går til strid mot norsk suverenitet og fastsetter torskekvoter i fiskevernsonen rundt Svalbard helt på egenhånd. Dette er **uakseptabel framferd** fra EU.

Norge støtter seg på havretten og mener at enten har Svalbard en egen økonomisk sone eller så er den en forlengelse av Norges sokkel. Svalbard er en del av Norge, og Norge bestemmer. EU har aldri formelt godtatt dette syn, men har forholdt seg til at det er Norge og Russland som fastsetter totalkvotene, og det er Norge som fordeler kvotene.

EU tar seg til rette

Nå går EU til strid mot norsk suverenitet og fastsetter torskekvoter i fiskevernsonen rundt Svalbard helt på egenhånd. Norsk-russisk fiskerikommisjon har fastsatt total tredjelandskvote i

Svalbardsonen til 34 864 tonn torsk. Av dette har britene i forhandlinger med Norge fått en kvote på 8200 tonn, bygd på historiske rettigheter. Da er det 26 664 tonn igjen å fordele på andre land.

EU tar seg til rette og ga i en rådsforordning 28. januar fem EU-land lisens til å fiske 28 431 tonn skrei. Ja, de har også fastsatt kvoten for Storbritannia som de mener ikke skal ha mer enn 4323 tonn.

EU provoserer på snøkrabbe

EU gir 20 båter fra EU lisens til å fange snøkrabbe i 2021. 11 fartøy fra Latvia, fire fra Litauen, tre fra Polen, ett fra Estland og ett fra Spania. Etter at norsk høyesterett dømte den litauiske tråleren til bot for ulovlig fangst, har redetriet nå gått til sak mot Norge. Med full støtte fra EU. Dette handler ikke bare om krabbe. Det handler om råderett over sokkelen. Krabben er en sedimenterende art som hører til bunnen. Slik også mineraler, olje og gass gjør.

Svalbardtraktaten i spill

EU har aldri formelt godkjent at Norge har råderett over økonomisk sone

Les mer på nett

■ Mer om fiskekonflikten med EU på Nei til EUs nettsider neitileu.no

AV ARNE BYRKJEFLØT

arne.byrkjeflot@neitileu.no

utenfor Svalbard. Men de har godtatt at Norge har fastsatt kvotene. Til nå. Nå velger de en åpen konflikt med sin vennligsinnede nabo i nord.

En farlig situasjon

Heller ikke Russland har formelt godtatt Norges jurisdiksjon. Likevel har Russland vært med å vedta totalkvoten og godtatt at Norge fordeler kvote. Når EU nå går til strid, er det lite trolig at Russland vil sitte stille i båten.

Full støtte til regjeringen

Fiskeriminister Odd Emil Ingebrigtsen sier:

– Dette strider mot Norges suverene rettigheter etter havretten, og vi ser svært alvorlig på EUs ensidige kvotefastsettelse. Jeg har derfor gjort det klart overfor EU at ethvert fiske utover Norges kvotetildelinger vil være et ulovlig fiske og vil bli håndhevet av kystvakten på alminnelig måte.

Så får vi se om det blir en fiskerikrig mellom Norge og EU eller om dette er et trekk foran forhandlingene om kvoter mellom Norge, Storbritannia og EU. Vennligssinnet er det uansett ikke.

Flyktningleir.

Flyktninger i en provisorisk leir i Hellas i 2016.

FOTO: CHAD BRIGGS

UNGDOM MOT EU:

Flyktningene blir glemt under koronakrisa

Nå er Norge i lockdown, og oppdateringer om vaksiner, hvordan være effektiv på hjemmekontor og hva som kan bli nye tiltak oversvømmer nyhetsbildet. Men som så ofte i krisetider har vi nok med vårt eget, og mens vi sitter midt inni den andre bølgen av pandemien er de svakeste og mest sårbare i samfunnet helt glemt.

Da Moria-leiren i Hellas brant ned ble flyktningene flyttet til en ny leir, og siden har vi hørt veldig lite. Den nye leiren er en enda mer midlertidig løsning enn den forrige. Det deles ut mat kun en gang om dagen, og det er helt umulig å få vasket hender regelmessig eller holdt avstand. Leiren går ofte i lockdown på grunn av koronasmitte. I tillegg er det kaldt i Hellas nå, men flyktningene har lite klær og dårlige telt.

EU var kanskje uforberedt på koronakrisa, men håndteringen av flyktningene er helt etter planen. Selve grunnsteinen i EUs flyktningspolitikk

UMEU
Ungdom mot EU

er å holde asylsøkere ute av EU. Alle asylsøkere som ønsker opphold i EU må søke opphold i det første EU-landet de kommer til, og ofte er det Hellas eller Italia. Til tross for at disse landene har mange andre store utfordringer blir de stående med hovedansvaret for flyktningskrisa.

Når EUs asylpolitikk (Dublin-avtalen) skal oppdateres, kunne de valgt å endre på dette. I stedet ser det ut til at den største endringen blir at EU-land kan la være å ta imot flyktninger og heller bistå med for eksempel utsendinger. Slik ligger EU an til å få en enda mer inhuman asylpolitikk.

Om koronakrisa er vanskelig for oss, så er den langt verre for mennesker på flukt. I krisetider burde vi stå sammen og hjelpe hverandre, ikke stenge dørene eller bygge murer. Det er oss i nei-bevegelsen sin jobb å sørge for at disse menneskene ikke blir glemt, og at EU ikke slipper unna med brudd på menneskerettighetene.

**AV VICTORIA
ELISABETH ANDAL
OG FRANKIE
SOLBERG RØD**

umeu@umeu.no

Nye tillitsvalgt-nettsider

■ De nye nettsidene for tillitsvalgte og aktivister har ressurser som vil være nyttige og informative. Sidene er delt opp i fylkesstyrearbeid, økonomi, aktivitet, medlemsregisteret, verving, skoloring, sosiale media og visuelt, organisasjonskultur og maler. Se sidene her: neitileu.no/tillitsvalgt

Seierstad-stipendet til oppgave om EUs utenriksrolle

■ Masterstudent Maia Gartland Hoff ved Universitetet i Bergen tildeles Dag Seierstad-stipendet for oppgaven hun

skriver om EUs rolle i Nord-Afrika. Masteroppgaven undersøker EUs rolle som utenrikspolitisk aktør. – Jeg anser det som utrolig viktig å forske mer på EU fra et ikke-europeisk perspektiv, forteller Gartland Hoff og legger til: – Det vil gi et større innblikk i hvordan utenforstående stater og regioner oppfatter EU som demokratiaktør. Det er behov for å få bedre forståelse for disse prosessene, da dette ikke er forsket mye på tidligere.

Se Nei til EUs webinarer

■ Det er lenge siden Nei til EU kunne ha konferanser, seminarer og åpne møter. For å bote på dette savnet og for å holde EU- og EØS-debatten gående har vi de siste månedene satset på nettmøter og webinarer. Vi har hatt møter om ACER, høyesterettssaken, brexit, landbruk, jernbane og klima. Flere møter kommer. Se opptak av møtene på neitileu.no/tillitsvalgt/skoloring

Meningsmåling om EØS

■ Sentios meningsmåling for februar viser en tilbakegang for de som støtter en frihandelsavtale framfor EØS. Målingen viser 23 prosent for en frihandelsavtale, 38 prosent bekrefter støtte til EØS og 37 prosent svarer vet ikke. På viktige EØS-saker, som Acer, EUs fjerde jernbanepakke og Wizz Air er opinionen imot. Målingen er også tatt opp i en tid hvor EØS-debatten har vært preget av steile fronter. Nei til EU ønsker en offisiell utredning om en frihandelsavtale og mener dette vil gi en mer saklig og faktabasert debatt. Men uansett viser målingen at Nei til EU har en jobb å gjøre sammen med øvrige organisasjoner og partier som ønsker en fornyet handelsavtale med EU.

NARKOTIKA SOM NEI-ARGUMENT:

En tapt sak (?)

I EU-kampen for 30 år siden var kampen mot narkotika og mot mer liberal narkotikapolitikk et relativt **sentralt argument på nei-sida**. Det er det kanskje ikke lenger.

Det er i 2021 nokså nøyaktig 30 år siden «andre runde» i den norske EU-kampen ble innledet. Den som ledet fram til folkeavstemninga 28. november 1994 og endte med nei-flertall. De av oss som på ulikt vis tok aktivt del på nei-sida har sikkert ulike erindringer og minner fra den tida. Noen har sikkert skiftet ståsted og standpunkt siden den gang. Blant mine tydelige minner er hvordan spørsmål om narkotikapolitikk, legalisering og grensevern var en naturlig del av debatten om EU.

AV JO STEIN MOEN

standpunkt@
neitileu.no

tikk, legalisering og grensevern var en naturlig del av debatten om EU.

Et sentralt nei-argument

En gjennomgang av diskursen om EU tidlig på 1990-tallet viser at kampen mot narkotika var sentral for en god del folk på nei-siden, og et hyppig brukt argument fra EU-motstandere.

I 1992 kom heftet Sosialdemokratisk alternativ, et slags helhetlig program for nei-folk i Arbeiderpartiet. I en oversikt over fem viktige ting som ville vanskeliggjøre en sterk norsk velferdsstat ved medlemskap i EU, var «Dårligere narkotikakontroll». Fokus var redusert grensekontroll og legaliseringstendenser i flere EU-land.

I august 1994 ga Nei til EU ut sin «Motmelding» i 50 000 eksemplarer. Det siste av de 23 kapitlene het «Rusgiftpolitikk i Norge og EU», og omhandlet narkotika- og alkoholpolitikken. Som tittelen på kapittelet antyder

(«rusgift»-begrepet), lå en restriktiv linje til grunn i kapittelet, som for øvrig var ført i pennen av Harald Dyrkorn og Arne Lindelien, henholdsvis leder i Det norske Totalavholdsselskap og generalsekretær i Avholdsfolkets Landsnemnd. Analysen som ble presentert i Nei til EUs «Motmelding» var denne: «Norsk narkotikapolitikk skiller seg fra narkotikapolitikken i de fleste EU-landene på to områder: Norge har gått lenger i bruk av straffer for narkotikaforbrytelser og vi har hele tiden hatt en aktiv bruk av flere virkemidler [...] På det narkotikapolitiske området har Norge en relativt vellykket politikk, med begrenset utbredelse og tegn til stabilisering.» Viktigheten av å opprettholde nasjonal grensekontroll for å hindre smugling av narkotika ble understreket: «Åpne grenser vil få stor betydning for narkotikapolitikken». Forfatterne sammenstilte Norges situasjon med EU: «På det narkotikapolitiske området beveger mange EU-land seg i liberal retning. Legaliseringsbevegelsen har fått større og større innflytelse.» Slik så det ut høsten 1994.

Avholdsorganisasjonen Juvente var i 1994 tilsluttet Ungdomskampanjen mot EU, sammen med Unge Venstre, Norges Bygdeungdomslag, Senterungdom-

Viktig argument for nei-sida. Kampen mot narkotika var et sentralt argument for nei-sida under EU-kampen fram mot folkeavstemningen. Bildet er fra Bergen 1. mai 1994. FOTO: PER LOTHAR LINDTNER OG UNNI ELISABETH HOVDEN

Kamp mot liberalisering av narkotika-politikken blir neppe et samlende tema for norsk nei-side neste gang EU-medlemskap er på agendaen.

JO STEIN MOEN

Standpunkt 1–2021

gjennomføre legalisering av cannabis og avkriminalisere andre typer narkotika i små mengder».

Offensiv for liberalisering

Siden 1994 er landskapet endret i betydelig grad. De fleste vil nok være enig i at den sterkeste politiske drivkraften for mer liberal narkotikapolitikk har vært organisasjonen Unge Venstre, som i 2019 hadde 1163 medlemmer.

I 1994 var Unge Venstre motstandere av norsk EU-medlemskap og deltok aktivt i Ungdoms-kampanjen mot EU sammen med blant annet avholdsorganisasjonen Juvente, etter nei-flertall på UV-landsmøtet med 86 mot 46 stemmer. På landsmøtet i oktober 2000 snudde Unge Venstre i EU-saken og har siden den gang vært den mest fremtredende ja-organisasjonen i det ungdomspolitiske landskapet. Også her må man medgi at organisasjonen over tid har lyktes med å sette dagsorden. I 2020 lyktes Unge Venstre etter mange års iherdig innsats å snu moderpartiet Venstre fra nei til ja, og EU-motstander Trine Skei Grande ble erstattet av en ledelse som i dag består utelukkende av EU-tilhengere.

Siden den gang har det vært betydelig bevegelse i feltet, og ingen overdrivelse å si at de som ønsker mer liberal norsk narkotikapolitikk har vært – og er – på frammarsj. Klassekampen skrev i august 2016 at «I Norge har venstresiden lange tradisjoner for en svært restriktiv narkotikapolitikk. Det kan være i endring, for nå støtter de tre ungdomspartiene AUF, Sosialistisk Ungdom og Rød Ungdom ulike varianter av avkriminalisering. Alle ungdomspartiene på venstresiden vil slutte å straffe dem som blir tatt med brukerdoser med narkotika».

Sosialistisk Venstreparti vedtok våren 2017 å avkriminalisere besittelse av brukerdoser med narkotika.

Et vendepunkt for Høyre var da den anerkjente helseministeren Bent Høie endret standpunkt. Som Dagbladet skrev «I 20 år kjempet Bent Høie innbitt mot avkriminalisering

av narkotikabruk [...] Så snudde han i 2016. Som helseminister og nestleder i Høyre gikk han mot partiets politikk og inn for avkriminalisering. Debatten i partiet vant han, og Høyre gikk derfor til valg i 2017 på rusreform.»

Avklaring i sikte

Fredag 19. februar 2021 la regjeringen Solberg fram forslag til en omfattende rusreform. Ved framleggelsen sa Høyres helseminister Bent Høie at regjeringen ønsket å «oppheve straffeansvar for bruk og oppbevaring av mindre mengder narkotika til eget bruk. Det betyr at det fortsatt er forbudt, men det er ikke lenger straffbart.» Hvis regjeringen Solberg får det som den vil, vil man heretter kunne være i besittelse av følgende doser uten frykt for straff: to gram heroin, to gram kokain, to gram amfetamin, 10 gram cannabis, 0,5 desiliter GHB, GBL, og 1,4-butandiol, én lapp/«syreblotter» LSD, ett milligram LSD som rent virkestoff, 0,5 gram MDMA, 20 gram sopp inneholdende psilocin/psilocybin, 15 rusdoser legemidler og 500 gram khat. I forslaget skal man også kunne være i besittelse av tre typer narkotiske stoffer samtidig, uten å risikere straff, dersom mengden er innenfor grenseverdiene.

Stortinget vil avgjøre hvordan norsk narkotikapolitikk blir. Senterpartiet har vært klokkeklare på at de er imot legalisering av narkotika og er motstandere av reformen, noe Jan Böhler og partileder Vedum klargjorde, sammen i Groruddalen i januar. Regjeringspartiene stiller seg bak forslaget, tross at en del i Høyre trolig holder seg for nesen. KrF forsøker seg på en spagat der regjeringens medlemmer setter sin lit til Stortinget. Venstre stiller seg helhjertet bak reformen, også kjente EU-motstandere, som Odd Einar Dørum, så det er ingen EU-kobling i forhold til rusreform og EU-syn i partiet. SV og MDG har gitt helhjertet støtte til forslaget. FrP sin kommende leder, Sylvi Listhaug, er tydelig i sin motstand mot forslaget. I Arbeiderpartiet er det ulike meninger og til dels skarpe fronter, og partiet vil trolig avgjøre rusreformens skjebne.

Tida vil vise. Spørsmålet om rusreform handler angivelig om å «være på riktig side av historien», og det er tiltakende intensitet i ordskiftet for og mot avkriminalisering og det noen hevder er skritt i retning full legalisering. Ikke alle klarer å se den store forskjellen på avkriminalisering og legalisering. Det som synes nokså klart er i hvertfall at «kamp mot narkotika» og kamp mot liberalisering av narkotika-politikken neppe blir et samlende tema for norsk nei-side ved neste gang EU-medlemskap er på agendaen. Slik sett kan man kanskje hevde dette er en «tapt sak» for norsk nei-side. Uansett utfall.

Nei til EUs motmelding (1994)

Standpunkt 5/6-1996.

1.

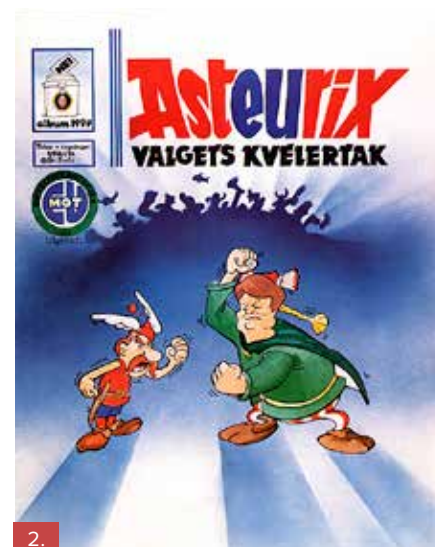
3.

4.

5.

2.

Seierherrenes historie

SIGNALER

Stein Aabø
Landslaget.no

50 års vellykket EU-motstand pakket sammen til et praktverk. En politisk minnebok for folk som er interessert i politikk og historie.

I forbindelse med at det denne uka er 20 år siden den siste folkeavstemningen om norsk medlemskap i EU, gir Samlaget ut et rikt illustrert verk om den norske motstanden gjennom over 50 år. Det er et tverrliggende verk i tekst og bilder fra den norske historie og fra en politisk tid da det kokte i mange sinn.

«FOLKET SA NEI» er den samfundsrettslige påbuds. Dag/Siterstad, SV-er og EU-motstander gjennom et langt liv, er forfatteren. På kan mer om EU og norske medlemskapsdebatter enn ham. Mens nye er skrevet om folkeavstemningen i 1972, er det få bøker om EU-kampen i 1994. Seier-ikke skrevet sin histo-

6.

1. Teikning til Standpunkt 1–2018.
2. AstEurix – Valgets kvelertak, laga for Ungdomskampanjen mot EU i 1994.
3. Pål Hansen var årets landsmøtekunstnar på Nei til EU-landsmøtet i 2008.
4. Teikning i Standpunkt 5/6–1996.
5. Teikning i Standpunkt 3–1997.
6. Faksimile frå Dagbladet 25. nov. 2014.

MINNEORD:

Til minne om Pål Hansen, alias Ukrut.no

Standpunkt sin faste teiknar Pål Hansen gjekk bort 13. januar i år, snart 71 år gammal. Pål leverte fast teikningar til Standpunkt under kunstnarnamnet Ukrut, frå 1997 til og med sist nummer i oktober i 2020. Dei første åra stod teikningane på baksida. Etter kvart vart dei flytta til andresida, der dei stod som ein kommentar til leiar-artikkelen. Pål samarbeidde først med Heming Olaussen, og deretter med Kathrine Kleveland om tema og innretning på leiarartikkel og teikning.

Under EU-kampen i 1994 laga Pål Hansen teikneserien AstEurix – Valgets kvelertak, for Ungdomskampanjen

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitleu.no

mot EU. «Tegneserieheftet AstEurix lagde jeg i akvarell. Rekord-opplaget tok kun tre uker å skape og distribuere. De Sandvigske samlinger, Maihaugen stilte ut originalene», skreiv Pål i ei oversikt over alt det mangfoldige han laga gjennom livet.

Då EU-kampen tilspissa seg var han med på å starte opp Ikke Dytt Nytt, ei sjølvstendig humoristisk dagsavis som vart delt breitt ut i Oslo-området, og som vi også fekk lese utover i landet. I Studentar mot EU i Bergen kasta vi oss over kvart nummer med stor glede. Pål teikna, koordinerte redaksjonen og hadde layout og design på avisa.

Eg blei sjølv kjend med Pål gjennom

mange kreative prosessar for å vidareutvikle måten Nei til EU kommuniserte på. Vi snakka om logoar, design, utforming av budskapet til langt på natt. Og Pål delte av dei uendelege historiene sine og viste oss det han hadde laga. Det var ekstremt lærerikt og veldig morosamt.

I 2008 blei Pål heidra ved å bli årets landsmøtekunstnar på Nei til EU-landsmøtet på Hell, og han heldt eit foredrag for landsmøtet der han presenterte arbeida sine.

Pål vil bli sakna, både av Nei til EU og meg sjølv.

BOKOMTALE:

Norge i Europa

Lise Rye, forfatter av *Norge i Europa*, kjem avslutningsvis i boka med to hovedkonklusjoner. Den eine er at «EØS-avtalen best kan forstås som resultatet av en lang prosess som strekker seg tilbake til handelsliberaliseringen i Vesten etter andre verdenskrig». Den andre handler om korleis EU sin politikk har vore i høve til andre land: «Historien om EUs forhold til tredjeland i perioden 1958–1992 er historiene om en politikk som var konsistent over tid. Fellesskapet gikk aldri på akkord med egen selvvråderett.»

For nye lesarar av boka kan det vera greitt å ha desse konklusjonane med seg alt frå starten av. Like interessant er det skiljet forfattaren understreker innleiingsvis i boka, mellom politisk integrasjon og økonomisk integrasjon. Boka til Lise Rye tar for seg Europa-politikk etter andre verdskrig knytt til utviklinga av Den europeiske union, EU, slik me kjenner den i dag, og korleis Noreg har teidd seg i høve til denne. Forfattaren tar oss attende til starten på dette europeisk samarbeidet med tanke på fred, fellesskap, handel, integrering og politikk, og ho fører historia fram til i dag ved å gje oss ein grundig gjennomgang av korleis prosjektet har utvikla seg over tid. Vidare ser ho på korleis Noreg har tilnærma seg dette europeiske prosjektet. Slik vert boka også ei framstilling av korleis både politikarane og folket vårt delte seg i to leirar: dei som ville delta i det europeiske samarbeidet gjennom direkte medlemskap i det, og dei som ville ha samarbeid gjennom ulike former for samarbeidsavtalar.

Forfattaren viser ein kamp med sterke og uthaldande krefter på kvar side. Boka er òg historia om korleis andre europeiske statar har stilt seg til spørsmålet om medlemskap, om korleis det eine landet etter det andre har søkt medlemskap, og korleis dei til slutt har enda opp som medlemmer. Lise Rye er innoom kvinneperspektivet i dei ulike kampfasane, på 60- og 70-talet, og igjen framfor den andre folkerøystinga på 90-talet. Ho nemner òg dei sentrale kvinnene som deltok i forhandlingar om EØS-avtalen, og dei som, ikkje minst, sto på barrikadane i den store kampen fram til røystinga i november 1994.

Boka viser korleis den overnasjonale politikken der EU sine lover, er overordna nasjonalstaten sine lover har vore underkommunisert frå vekslande

Lise Rye er professor ved NTNU.

FOTO: NTNU

Norge i Europa

■ Av Lise Rye. Fagbokforlaget 2019. Lise Rye er professor i europeisk samtidshistorie ved Institutt for historisk og klassiske studier ved NTNU i Trondheim. Ho har sidan 2005 undervist på NTNU sine program i Europastudier og skriv dette året ei bok om EUs historie.

AV TORIL MONGSTAD

standpunkt@neitleu.no

norske regjeringar, og korleis ja-folka ikkje har vore viljugt til å vedgå dette som eit overordna premiss. Veldig ofte har spørsmålet om medlemskap vorte omtala som marknadssaka, der tilgang til større marknader har vore det rådande i den politiske diskusjonen. Dette har òg ført til eit nesten totalt fråvær av saka i ulike valkampar, til og med i valår der medlemskap og europeisk samarbeid har vore topp-aktuelle tema elles i samfunnet.

Når me ser på den eine av konklusjonane eg innleiingsvis nemner, trer det paradoksale og nesten umogeleg fram, nemleg at både unionen og Norge si nei-side ser eigen sjølvvråderett som ein av dei viktigaste faktorane. Eg har hatt kontakt med forfattaren per e-post og har lufta dette for henne. Lise Rye seier følgjande: «Jeg synes godt du kan skrive om det tilsynelatende paradokset i at både EU og Norge hegner om selvvråderetten. Men, jeg tror egentlig ikke det er et paradoks. Jeg tror snarere det er et faktum, og at EU har vært flinkere til å hegne om egen beslutningsautonomi enn det Norge har. Jeg tror det er riktig å si at mens Norge har bevart selvvråderetten i navnet, har EU også bevart sin i gavnet.»

Lise Rye set innhaldet i boka inn i eit historisk- og samfunnsvitskapleg perspektiv og viser til forskning frå ulikt hald på temaet gjennom fotnotar og rikeleg med kjeldetilvisingar. Dette gjer det lett for den interesserte lesar, relatert stoff og informasjon om nyttig litteratur er lett å finna.

Les Standpunkt før alle andre!

■ No kan du spare miljøet medan du les Standpunkt. Nei til EU tilbyr Standpunkt, Vett og andre publikasjonar som elektroniske abonnement.

■ I staden for å få Standpunkt og Vett pakka i plast i postkassa, kan du no få avisa tilsendt til e-postadressa di, slik at du kan lese den på lesebrettet eller datamaskina di.

Standpunkt som e-avis

■ Vil du registrere deg som e-avisabonent? Send ei melding til: medlem@neitleu.no

Kalender

Les mer om aktivitetene her: neitleu.no/aktivitet

Mars

15.–29.3. Hele landet Vervekampanjeur

16.3. På nett Seminar om EØS og arbeidsliv

18.3. På nett Årsmøte i Hordaland Nei til EU

20.3. Sandnes Årsmøte i Rogaland Nei til EU

23.3. På nett Nettmøte med fylkeslederne

April

16.4. Oslo Fylkesledersamling i Nei til EU

20.4. Oslo Styremøte i Nei til EU

Mai

11.5. På nett Styremøte i Nei til EU

Juni

2.6. Vestfossen Åpent møte med Nei til EUs leder Roy Pedersen

2.6. Vestfossen Årsmøte i Buskerud Nei til EU

4.6. Oslo Styremøte i Nei til EU

5.–6.6. Oslo Rådsmøte i Nei til EU

18.6. Oslo Styremøte i Nei til EU

22.6. På nett Nettmøte med fylkeslederne

August

16.–20.8. Arendal Nei til EU planlegger å delta på årets Arendalsuke

17.8. På nett Styremøte i Nei til EU

27.8. På nett Nettmøte med fylkeslederne

September

14.9. På nett Styremøte i Nei til EU

24.–25.9. Oslo Styremøte i Nei til EU

Oktober

19.10. På nett Nettmøte med fylkeslederne

22.–23.10. I Oslo eller på nett Styremøte i Nei til EU

November

6.–7.11. Oslo Rådsmøte i Nei til EU

Bli medlem i Nei til EU!

■ Send følgende SMS-melding NEITILEU <DITT NAVN OG EPOSTADRESSE> til 2090 (200,-)

LANDSMØTE 2020:

Nei til EUs nye ledelse

Til tross for at landsmøtet 2020 måtte gjennomføres digitalt, ble det en positiv opplevelse for organisasjonen. **Nyvalgt leder Roy Pedersen** fikk med seg nye nestledere og et sterkt styre.

Nei til EUs fylkeslag og andre delegater viste at de ikke lot seg skremme av ny måte å møtes på. Landsmøtet ble avholdt uten problemer, og viktige vedtak ble gjort, blant annet en ny arbeidsplan for perioden 2020–2022.

Roy Pedersen, leder

Roy Pedersen (68) er forskalings-snekker av utdannelse og medlem av Fellesforbundet. Han har i en årrekke innehatt tunge verv i fagbevegelsen, blant annet som leder i Oslo Bygningsarbeiderforening og ti år som leder av LO i Oslo. Pedersen har vært aktiv EEC- og EU-motstander helt siden 1972, han er også medlem av Nei til EUs faglige utvalg. Roy Pedersen er velkjent og respektert i hele fagbevegelsen, kjent for sin lune stil og evne til samarbeid om en målrettet politisk kurs.

Einar Frogner, nestleder

Einar er født i 1959 og bosatt på Vang i Hedmark hvor han driver gård med melk og kornproduksjon.

Han har vært leder i Hedmark Bondelag gjennom ni år, og styremedlem i Norges Bondelag fra 2009–2019. Einar er partipolitisk uavhengig.

– Det viktigste er å forsvare og vedlikeholde folkets mening fra folkeavstemningene i 1972 og 1994. Det innebærer at avgjørelser som omfatter det norske samfunnet og våre interesser skal tas av norske folkevalgte og ikke innføres under dekke av EØS-avtalen.

Heidi Larsen, nestleder

Heidi er født i 1958 og bosatt i Fredrikstad, men har bakgrunn fra Trondheim. Hun har bakgrunn fra fagbevegelsen. Heidi er ansatt hos LO i Trondheim og er landsstyremedlem i SV.

– Jeg er medlem av Nei til EU fordi EØS påvirker oss på så mange negative måter at jeg vil arbeide for å få en ren handelsavtale framfor den avtalen vi har nå.

Sofie Axelsen Osland, medlem av arbeidsutvalget

Sofie er født i 1977 og kommer fra Kjøllefjord i Finnmark, men bosatt i Tromsø. Hun jobber til daglig med digitalisering i høyere utdanning og høyere yrkesfaglig utdanning (fagskoler) i Diku. Sofie er spesielt opptatt av nasjonal og lokal kontroll med naturressurser, særlig fisk. Sofie er partipolitisk uavhengig.

Olaf Gjedrem, styremedlem

Olaf er født i 1948 og er fra Bjerkreim i Rogaland. Olaf var nestleder i Nei til EU fra 2016 til 2020. Han er tidligere

gare gårdbruker. Tidligere stortingsrepresentant for KrF.

– Noreg, med grunnfesta demokratisk forplikting, bør sjølv bestemma si eiga framtid og vera eit eksempel for andre nasjonar.

Helle Hagenau, styremedlem

Helle er født i 1965 og bosatt i Oslo, er for tiden leder i internasjonalt utvalg i Nei til EU. Hun er medlem

i Rødt, er vara til bystyret i Oslo og har vært generalsekretær i Nei til EU (2001–2004) og jobber i dag som daglig leder i Norges Tannteknikerforbund.

– Kampen for folkestyre og et uavhengig Norge er for viktig til å kunne overlates til de fleste politikerne på Stortinget.

Boye Ullmann, styremedlem

Boye er født i 1954 og bosatt i Oslo.

Han er faglig leder i Nei til EU, han arbeider i Fellesforbundet og har bakgrunn fra Rødt. Utdannet verktøymaker.

Åshild Pettersen, styremedlem

Åshild er født i 1986 og fra Mosjøen i

Delt innstilling på leder.

Valgkomiteen var delt på midten på om Einar Frogner eller Roy Pedersen skulle bli ny leder i Nei til EU. Landsmøtet la vekt på den faglige forankringen da Pedersen ble foretrukket framfor den andre sterke kandidaten. FOTO: EIVIND FORMOE

Nordland. Hun er i dag leder i Nordland SV. Hun var i forrige kommuneperiode varaordfører i Vefsn kommune.

Åshild har blant annet jobbet som teaterinstruktør i Nordland fylkeskommune og jobber i dag som inspektør i kulturskolen.

Per Inge Bjerknes, styremedlem

Per Inge er født i 1979 og bor i Oslo, men kommer fra Mysen. Han har vært sentralstyremedlem i Senterpartiet. Jobber nå som generalsekretær i Blindeforbundet.

– Nei til EU er alliansen som har holdt Norge utenfor unionsmedlemskap og som forsvaret folkestyret gjennom å kjempe mot suverenitetsavståelse og EU-tilpasning. Med flere medlemmer vil vi vinne flere seire for folkestyre, miljø og solidaritet i årene framover.

Toril Mongstad, styremedlem

Toril er født i 1954 og er fra Alver kommune i Hordaland. Hun har hatt ulike lederstillinger innenfor økonomi- og HR-området, både i privat og offentlig virksomhet. Medlem i Rødt.

– Nei til EU set søkjelyset på dei ne-

AV SINDRE HUMBERSET

sindre.humberset@neitileu.no

gative verknadene EØS-avtalen har på demokrati, folkestyre, suverenitet og maktfordelingsprinsippet, noko

som er grunngevinga for kravet om at ein handelsavtale må erstatta EØS.

Mats Monsen, styremedlem

Mats er født i 1992 og er fra Trondheim, og er leder av Fagforbundet Ung. Han har tidligere vært ungdomstillitsvalgt i Fagforbundet Trondheim, Fagforbundet Sør-Trøndelag og leder i AUF i Sør-Trøndelag.

Syver Zachariassen, styremedlem

Syver er født i 1988, fra Eidsvoll, men bosatt i Oslo. Han arbeider i Senterpartiet som assisterende stabs- sjef for fylkesrådet

i Viken. Han har vært leder i Ungdom mot EU, internasjonal leder i Senterungdommen og visepresident i Nordiska Centerungdomens Förbund, og nå leder av Oslo Nei til EU.

– En nasjonalstat med et velutviklet demokrati er de svakestes vern, og dette er i mine øyne uforenlig med markedsprinsippene EU er bygget på.

Atle Forfang Rostad, styremedlem

Atle er født i 1980 og er opprinnelig fra Rogaland, men nå bosatt i Akershus. Han er i dag sekretær i bedrifts-klubben i Kaefer Energy, Fellesforbundet. Atle er medlem av arbeidsutvalget i Industriaksjonen og er medlem av Sosialistisk Venstreparti.

– Jeg synes folkebevegelsen Nei til EU gjør mye viktig arbeid for å forsvare det norske demokratiet mot overstyring fra Brussel, og særlig er jeg opptatt av hvordan vi kan stoppe EØS-avtalens stadig sterkere undergraving av faglige rettigheter og det demokratiske handlingsrommet innen arbeidsliv og industri.

Jørund Hassel, styremedlem

Jørund er født i 1955 og er pensjonist. Han er medlem i Arbeiderpartiet. Tidligere distriktssekretær i LO Stat for Hedmark, Oppland, Oslo og Akershus. Lokallagsleder i Lillehammer Nei til EU og styremedlem i Oppland Nei til EU.

Thomas Helland-Hansen, Ungdom mot EUs styremedlem

Thomas er 20 år og kommer fra Bergen hvor han studerer sammenliknende politikk. Han har bakgrunn fra SV og Sosialistisk Ungdom. Han er engasjert i klimakamp, fredsarbeid og internasjonal solidaritet.

Arne Byrkjeflot, 1. vara

Arne Byrkjeflot er 70 år og har vært sammenhengende i styret siden 1995 med et års opphold. Han er bosatt i Trondheim. Som mangeårig tillitsvalgt i Industri Energi og LO i Trondheim er EØS-avtalens fremme av sosial dumping og EUs energiunion og ACERs trussel mot industrien hjertesaker.

Lill Fanny Sæther, 2. vara

Lill er født i 1950 og er fra Oslo, hun er pensjonist og medlem i Rødt. Har vært organisert i LO i over 40 år, nå i NTL hvor hun var leder for forbundets nest største landsforening. Hun er nestleder i Oslo Nei til EU.

– Det er viktig å være medlem i Nei til EU fordi det er en organisasjon som kjemper for norsk sjølråderett, folkestyre og demokrati.

Frankie Solberg Rød, 3. vara

Frankie er født i 1999 og kommer fra Østfold. Hen er i dag leder av Ungdom mot EU. Hen er medlem av Rød Ungdom og Skeiv Ungdom.

– Jeg mener det er viktig å kjempe mot EUs usolidariske flyktningpolitikk, og at det er viktig å ha en nei-bevegelse som er tuftet på demokratiske og solidariske verdier.

Ole Kristian Setnes, 4. vara

Ole Kristian er født i 1965, fra Møre og Romsdal, men bosatt i Oslo. Er utdannet sivilingeniør. Han er leder i Grünerløkka Nei til EU. Han er partipolitisk uavhengig.

– Det er viktig å være med i Nei til EU fordi vi trenger å ta tilbake norsk suverenitet og folkestyre over våre naturressurser, infrastruktur, og arbeidsliv. Uten dette vil det til slutt ikke være mulig å leve gode meningsfylte liv sammen verken i by eller land.

Se opptak av landsmøtet

■ Her kan du se opptak av Nei til EUs landsmøte fredag 6. november og lørdag 7. november. neitileu.no/kampanjer/landsmote-2020 ■ Nei til EUs arbeidsplan 2020–2022 neitileu.no/omoss/politikk-planer-og-vedtekter/arbeidsplan

VARME ORD & STIKK I SIDA

Standpunkt vil i dette nummeret dele ut Varme ord og Stikk i sida til:

Varme ord

Går til fiskeriminister Odd Emil Ingebrigtsen som står imot EU angående fiske i sonen rundt Svalbard. Vi oppfordrer ministeren til å stå på og holde ut når fiskekvoten er nådd og norske kvotegrenser skal håndheves.

Stikk i siden

Går denne gang til Tore Myhre, internasjonal direktør i NHO. Myhre er en iherdig forsvarer av EUs økende makt i Norge. Og han sparer ikke på konfekten. I normal NHO-stil kommer skremslene slik vi fikk dem i 1972 og 1994. Nå konsentreres mye av skytset mot at brexit betyr lange køer på grensa og råtten fisk som resultat. Glemte er at NHO for noen år siden anså EØS-avtalen som et kjempeproblem grunnet fisketoll. Nå er EØS toppers, men britene har fått null toll på alle fiskeprodukter. Ellers er NHO for både ACER og EUs jernbanepakke fire. NHO Luftfart synes det er helt greit med Wizz Air på norske innenlandsruter. Arbeidsgiverorganisasjonen med Tore Myhre i spissen, har de seneste ukene framstått som ja-sidas fremste kamporganisasjon og gjort NHO til en hovedmotstander. Vi tar utfordringen og deltar gjerne i en saklig debatt.

TIPS OSS!

Standpunkt-redaksjonen blir alltid glad for tips fra leserne. E-post: standpunkt@neitileu.no

Standpunkt

Ansvarlig redaktør: Roy Pedersen

Redaktør: Sindre Humberst

Layout: Sindre Humberst

Redaksjon: Hildegunn Gjengedal, Toril Mongstad, Frankie Rød, Morten Harper, Jan Steinholt, Eivind Formoe og Arne Byrkjeflot.

Korrektur: Kjell Arnestad

Opplag: 19 500

Redaksjonen avsluttet: 24.2.2021.

Trykkansvarlig: Porteføljeforvaltning Norge AS

Annonser og istikk: Ta kontakt for pris og informasjon. Budskapet i annonser og innstikk står for annonsørens regning og trenger ikke være sammenfallende med Nei til EUs syn.

Bli medlem Medlemskap i Nei til EU koster 200 kr første året. Meld deg inn her: neitileu.no/bli-medlem

Post og e-post: Schweigaards gate 34 B, 0191 Oslo
Kontakt oss: standpunkt@neitileu.no
Telefon: 22 17 90 20

Topp 5

Fem problematiske EU- og EØS-saker.

1 ACER-søksmålet

Innen Standpunkt er ute har Høyesterett kommet med sin kjennelse. Uansett utfall er høyesterettsbehandlingen en ny omdreining i kampen mot EUs makt over norsk energisektor.

[Opp fra andreplass]

2 EUs energipakke 4

Energipakke 4 ble vedtatt av EU i fjor og kommer på bordet for Norge i EØS. Energibyrået ACER får mer makt, og vi blir enda mer underlagt EUs energunion.

[Opp fra tredjeplass]

3 EUs fjerde jernbanepakke

EUs fjerde jernbanepakke pålegger anbudskonkurranse om togtrafikken og vi mister nasjonal kontroll. Nå vurderer Høyesterett hvordan saken kan behandles i Stortinget.

[Ned fra førsteplass]

4 Europeisk minstelønn

EU-kommisjonen kommer med et lovforslag om europeisk minstelønn. Det vil true det nordiske kollektive avtalesystemet.

[Uendret]

5 Wizz Air

Det ungarske flyselskapet har etablert seg i Norge og bryter mot den norske arbeidslivsmodellen ved å nekte ansatte å organisere seg. EØS-avtalen kan gjøre det umulig å hindre selskapet å drive i Norge.

[Ny på lista]

Neste Standpunkt

Frist for innlegg og andre innsendte bidrag til nummer 2-2021 er

18. mai 2021.

Landsmøte 2020. Nei til EUs landsmøte 2020 ble avholdt digitalt, og vervekampanjen blir også preget av at det ikke er mulig å møtes som vanlig. Det er likevel fullt mulig å verve nye medlemmer. FOTO: EIVIND FORMOE

GENERALSEKRETÆREN:

Brett opp ermene!

Når Nei til EU 15. mars går inn i årets første vervekampanje tar vi med oss en dårlig og flere gode nyheter.

Den dårlige først. De siste ti årene har Nei til EU mistet rundt 10 000 medlemmer. I 2010 viste medlemstallet i overkant av 29 000 medlemmer, mens vi i 2020 endte på 19 500 medlemmer. Medlemstallet er fortsatt en respektabel størrelse for en landsomfattende organisasjon i Norge i dag, det er frafalt de siste ti årene som er problemet. Det er nødvendig at hele organisasjonen nå tar fatt på vervejobben for å stoppe nedgangen.

Så til de gode nyhetene. Når Nei til EU i november 2019 spurte det norske folk om de synes EU hadde for mye makt i Norge svarte halvparten ja. Samtidig har det vært nei-flertall på alle meningsmålinger de siste 15 årene. Direktiver og EU-politikk som EUs fjerde jernbanepakke, Acer og Wizz Airs inntog på det norske flymarkedet er vilt upopulære blant oss nordmenn. Dette viser at det finnes vervepotensial for Nei til EU, og det er stor sjanse for at din venn, nabo, kollega eller familiemedlem er et potensielt medlem. Men vedkommende må spørres, og den

Les mer om vervekampanjen

■ På side 4–5 kan du lese om vervepremiene.
■ Les også nytt om vervekampanjen på neitileu.no

AV THOMAS HAUG

Generalsekretær i Nei til EU

thomas@neitileu.no

jobben er det du og jeg som må gjøre.

Tema for årets første vervekampanje er EU og arbeidsliv, med spesielt fokus på EØS-avtalen og dens konsekvenser for norsk arbeidsliv. Fri flyt av arbeidskraft og avregulering av arbeidslivet har utvilsomt påvirket arbeidshverdagen for konduktører, bygningsarbeidere, helsepersonell og industriarbeidere i Norge. For å nevne noen. Nei til EU er ikke imot arbeidsinnvandring, men mener at norsk arbeidsliv skal styres i Norge, og ikke i Brussel.

Temaet er valgt i et forsøk på å vise EUs politikk og hvordan EØS-avtalen påvirker hverdagen til oss alle. I tillegg til artikler i Standpunkt vil vi også legge ut videoer og delebilder på sosiale medier. I år gis det også uttelling for vervejobben i form av vervepremier.

Tidligere leder i Nei til EU, Kristen Nygaard sa i 1994 at ja-sida hadde media, makta og millionene. Mens Nei til EU hadde menneskene. Nei til EUs politiske styrke avgjøres blant annet av medlemstall. Desto flere vi er, desto større preg klarer vi å sette på den politiske debatten. Vervejobben må gjøres nå, og den må gjøres av deg og meg. Det er bare å brette opp ermene!